

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 145
van **JOHAN DANEN**
datum: 24 november 2017

aan **JOKE SCHAUVLIEGE**
VLAAMS MINISTER VAN OMGEVING, NATUUR EN LANDBOUW

Drinkwatergebieden - Bescherming tegen de invloed van nieuwe energietechnieken

Op 19 juli 2017 verleende de deputatie van de provincie Limburg een vergunning aan de Kanaalkom Development nv voor de verandering, door uitbreiding en wijziging, van de milieuvergunning voor het vergunde gebouwencomplex met aanhorigheden.

De projectlocatie van de Kanaalkom Development nv is op ongeveer 1200 meter gelegen van de dichtstbijzijnde productieput van de waterwinning van De Watergroep NV in Hasselt (Willekensmolen). Deze waterwinning werd op 23 januari 2013 vergund door de deputatie van Limburg.

Het vergunde project van de Kanaalkom Development nv omvat een kwo-systeem dat de winkelruimtes in de zomer koelt en in de winter verwarmt met grondwater. De installatie van dit kwo-systeem vereist enkele diepteboringen die de 100 meter dikke kleilaag boven de watervoerende krijtlaag zullen doorboren. Deze krijtlaag bevat zeer zuiver ruw water dat zonder veel voorbehandelingen geschikt is voor drinkwaterproductie. Bovendien is de projectlocatie van de Kanaalkom Development nv gelegen binnen de invloedzone van de waterwinning (een waterwinning veroorzaakt een pompkegel met een diameter van enkele kilometers).

Het Grondwaterdecreet van 24 maart 1984 en VLAREM II bepalen het beleid rond de bescherming van grondwater. In het Grondwaterdecreet en de bijbehorende uitvoeringsbesluiten wordt de mogelijkheid beschreven om rond waterwinningsgebieden beschermingszones af te bakenen. Deze bijkomende regels binnen de beschermingszones dienen de drinkwatervoorziening te beschermen, maar ze zijn voornamelijk gericht op een bescherming tegen activiteiten van bovenaf.

Door de uiterst dikke afdekkende kleilagen boven de watervoerende krijtlaag was het grondwater in Hasselt zeer goed beschermd tegen invloeden van buitenaf. Om die reden werden er eerder beperkte beschermingszones afgebakend. De desbetreffende projectlocatie is net buiten deze beschermingszones gelegen, waardoor er in VLAREM II geen afstands- en verbodsbepalingen werden voorzien voor het vergunde kwo-systeem.

Het aanleggen van een kwo-systeem is een relatief nieuwe techniek, waarmee het beschermingsbeleid voor waterwingebieden in het verleden geen rekening heeft gehouden. Ook vandaag houdt het beschermingsbeleid geen rekening met deze nieuwe techniek, waardoor het wettelijk mogelijk is om op enkele tientallen meters van drinkwaterputten een kwo-systeem te exploiteren. Nochtans houdt het exploiteren van dergelijke installaties reële risico's in voor de kwaliteit en kwantiteit van het grondwater.

Als dit dossier een ding duidelijk maakt, is dat er nood is aan een objectieve beoordeling van de risico's versus de voordelen van de toepassing van deze nieuwe energietechniek op deze locatie in Hasselt, maar ook op andere vergelijkbare locaties met drinkwaterlagen en/of de beschermende afdekkingen die doorboord worden.

1. De huidige wetgeving die de waterwingebieden zou moeten beschermen, is vooral gericht op een bescherming tegen invloeden van bovenaf. Deze wetgeving houdt weinig rekening met nieuwe energietechnieken zoals koude-warmte-opslag, die gebruikmaken van diepteboringen.
 - a) Welke initiatieven zal de minister nemen om de huidige wetgeving ter bescherming van drinkwatergebieden aan te passen aan de nieuwe technieken die gebruikmaken van diepteboringen?
 - b) Wanneer voorziet de minister de nodige aanpassingen aan te brengen in de van toepassing zijnde wetgeving, zoals het Grondwaterdecreet en VLAREM II?
2. Het grondig evalueren en aanpassen van de wetgeving die moet instaan voor de bescherming van waterwinningen zal de nodige tijd in beslag nemen. Projectontwikkelaars zullen ondertussen niet stilzitten en hun geplande projecten trachten uit te voeren.

Zal de minister een initiatief nemen om - in afwachting van de geactualiseerde wetgeving - nieuwe vergunningsaanvragen die een bedreiging kunnen vormen voor de drinkwaterwinningen objectief te evalueren, waarbij de risico's worden afgewogen tegenover de voordelen?

3. Er zijn steeds meer nieuwe technieken - veelal gericht op het winnen van thermische energie - die gebruikmaken van diepteboringen. Een grondige wetenschappelijke beoordeling van al deze nieuwe (energie)technieken en een onderbouwde inschatting van waar deze technieken wel of niet kunnen ingezet worden, dringt zich op. Daarnaast zou een algemeen juridisch kader rond de toepassing van deze nieuwe technieken leiden tot een congruent beleid. Nu worden ad-hocbeslissingen genomen door de lokale besturen, terwijl de risico's de gemeente- of provinciegrenzen overschrijden.

Welke stappen zal de minister nemen zodat er een congruent beleid wordt gevoerd rond de toepassing van nieuwe technieken die gebruikmaken van diepteboringen?

ANTWOORD

op vraag nr. 145 van 24 november 2017

van **JOHAN DANEN**

1. Enige nuancering over het bestaande wettelijk kader is aangewezen. Binnen beschermingszones type I en II zijn verschillende activiteiten verboden, waaronder ook boringen. Activiteiten die verboden zijn binnen de beschermingszones type I en II, zijn vergunningsplichtig binnen de beschermingszone III. Voor bestaande beschermingszones bestaat er dus al een kader waarbinnen een gericht beleid mogelijk is. Optimalisaties blijven evenwel mogelijk. Binnen mijn administratie loopt een initiatief ter zake. Een belangrijke conclusie is dat de geldende afstandsbeperking een optimale bescherming in de weg staat. Een beter alternatief is om beschermingszones af te bakenen op basis van reistijden. Hierdoor kan er voor winningen in watervoerende lagen met verschillende doorlatendheden en dus verschillende kwetsbaarheid een gelijkwaardige bescherming geboden worden. Daarnaast ontbreekt de mogelijkheid om een specifieke beschermingszone te voorzien die alleen ingrijpt op activiteiten in de ondergrond zonder hiervoor beperkingen op te leggen naar activiteiten aan het maaiveld. Mijn diensten werken aan voorstellen om de wetgeving in deze zin aan te passen. De timing is afhankelijk van het overleg dat lopende is met de betrokken sectoren.
2. Het decreet betreffende de omgevingsvergunning bepaalt dat niemand zonder voorafgaande omgevingsvergunning een vergunningsplichtig project mag uitvoeren of exploiteren. Om een omgevingsvergunning te bekomen, moet de initiatiefnemer een vergunningsaanvraag indienen bij de overheid die bevoegd is om de beslissing te nemen. Een vergunningsaanvraag moet de relevante potentiële effecten op mens en milieu beschrijven. De verschillende adviesinstanties beoordelen de aanvraag op objectieve wijze en geven hieromtrent een gemotiveerd advies. Op basis van deze adviezen en de opmerkingen uit het openbaar onderzoek, neemt de vergunningverlenende overheid een weloverwogen beslissing.
3. De technieken voor het gebruiken van aardwarmte zijn niet nieuw, maar worden door de groeiende aandacht voor duurzame energie meer toegepast. Er zijn reeds bijkomende voorwaarden uitgewerkt binnen het VLAREM. Wat betreft de verdere stappen, verwijst ik naar het antwoord op deelvraag 1. Hierin wordt een evaluatie van de bestaande richtlijnen en uitvoeringstechnische randvoorwaarden voor de aanleg en de exploitatie van deze systemen met het oog op een maximaal reduceren van de risico's en de impact op de drinkwatervoorziening meegenomen.